

องค์กรแห่งความยั่งยืน จากฐานหลักเศรษฐกิจพอเพียงและการจัดการทั่วทั้งองค์กร Sustainable Organization from Philosophy of Sufficiency Economy and Total Quality Management

เฉลิมพร ทองบุญชู*

บทคัดย่อ

ดุษฎีนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาถึงระดับของการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ทำให้องค์กรไปสู่ความยั่งยืนขององค์กร (2) เพื่อสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ขององค์กรที่ยั่งยืน และ (3) เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้ขององค์กรที่ยั่งยืน ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เครือข่ายภาคเอกชน โดยสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปที่ประกอบด้วยคำถามทั่วไปและคำถามที่เกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน โครงสร้างการบริหารงานองค์กร และความคิดเห็นเกี่ยวกับความยั่งยืนขององค์กร โดยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณ ผ่านการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่น

ผลการวิจัย พบว่า การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร ได้รับอิทธิพลทางตรงจากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\gamma = 0.88$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ องค์กรสู่ความยั่งยืน ได้รับอิทธิพลจากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\beta = 0.79$) การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร ($\beta = 0.43$) ตามลำดับ ทุกเส้นมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เกิดจากตัวแปรสังเกตได้ของเครือข่ายภาคเอกชนพบว่าเกิดจาก ความพอเพียง ($\lambda_X = 0.50$) ความมีเหตุผล ($\lambda_X = 0.50$) การมีความรู้ ($\lambda_X = 0.39$) และการมีคุณธรรม ($\lambda_X = 0.37$) ตามลำดับ

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรที่เกิดจากตัวแปรสังเกตได้ ของเครือข่ายภาคเอกชนพบว่าเกิดจาก การแก้ไข ปรับปรุงคุณภาพ ($\lambda_Y = 0.55$) การควบคุมคุณภาพ ($\lambda_Y = 0.54$) การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล ($\lambda_Y = 0.51$) การดำเนินการ ($\lambda_Y = 0.48$) และการวางแผนคุณภาพ ($\lambda_Y = 0.42$) ตามลำดับ

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงองค์กรสู่ความยั่งยืน ที่เกิดจากตัวแปรสังเกตได้ของเครือข่ายภาคเอกชนพบว่าเกิดจาก ปัจจัยด้าน สิ่งแวดล้อม ($\lambda_Y = 0.51$) สังคม ($\lambda_Y = 0.49$) และ เศรษฐกิจ ($\lambda_Y = 0.48$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: หลักเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการทั่วทั้งองค์กร องค์กรแห่งความยั่งยืน

* ดุษฎีนิพนธ์ หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี (chuthapornt@gmail.com) ภายใต้อาจารย์ ดร.พิชญะ อุทัยรัตน์ และ ดร.ชัยพร ธนถาวรลาภ

Abstract

The objective of this thesis research study was (1) to studied the levels of Total Quality Management and Philosophy of Sufficiency Economy that led to Sustainable Organization (2) to created and developed the index of Sustainable Organization. This thesis Quantitative research studied was obtained information data from executive and officer of Charoen Pokphand group Company Limited, in the total amount of 300 persons. The assessment tools comprised of general information questionnaire and Specific data questionnaire about policy, plan, organization administration structure and the view of opinion Sustainable Organization, through this Specific data Summated Rating Scales questionnaire was pasted the tested for validity and reliability.

The result of the studied revealed Total Quality Management was significantly directed received influence from Philosophy of Sufficiency Economy ($\gamma = 0.88$). While Sustainable Organization received influence from Philosophy of Sufficiency Economy ($\beta = 0.79$) and Total Quality Management ($\beta = 0.43$) consecutively. Every linear correlation line had statistic significant received influence in the confirm base composition analysis of conceal variable of Philosophy of Sufficiency Economy which cause from observed variables of Charoen Pokphand group Company Limited showed the derived from Enough ($\lambda_X = 0.50$), Reasonable ($\lambda_X = 0.50$) Knowledge ($\lambda_X = 0.39$) and Moral ($\lambda_X = 0.37$).

The confirm base composition analysis of conceal variable of Total Quality Management which caused from observed variables of Charoen Pokphand group Company Limited showed derived from the Quality Improvement ($\lambda_Y = 0.55$) Quality Control ($\lambda_Y = 0.54$) Quality Audit ($\lambda_Y = 0.51$) Quality Control ($\lambda_Y = 0.48$) Quality Procedures ($\lambda_Y = 0.42$). The confirm base composition analysis of conceal variable of Sustainable Organization which caused from observed variables of Charoen Pokphand group Company Limited showed derived from surrounding factors ($\lambda_Y = 0.51$) social ($\lambda_Y = 0.49$) economic ($\lambda_Y = 0.48$)

Keyword: Philosophy of Sufficiency Economy Total Quality Management Sustainable Organization

1. บทนำ

ในปัจจุบันองค์กรต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง รวมถึงความเสี่ยงต่างๆ อยู่ตลอดเวลา โดยความเสี่ยงที่องค์กรต้องเผชิญ 4 ด้าน 1) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial risks) เช่น อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน สภาพคล่องและความน่าเชื่อถือทางการเงิน การจัดการเงินสด โครงสร้างของเงินทุน การกู้ยืม ส่วนของทุน ตราสารอนุพันธ์ 2) ความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ (Strategic Risks) เช่น การกำหนดวิสัยทัศน์ การวางแผน การบริหาร และการตรวจสอบ การจัดสรรทรัพยากร การกำหนดโครงสร้างองค์กร การสื่อสาร และความสัมพันธ์กับนักลงทุนและพนักงาน ปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่เปลี่ยนแปลงและผันผวน 3) ความเสี่ยงในการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risks) กฎหมายและการกำกับโดยรัฐ (Regulators) เช่น กฎหมายแรงงาน การจัดสวัสดิการ ความมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน หลักปฏิบัติทางธุรกิจ หรือจรรยาบรรณ และ 4) ความเสี่ยงในการดำเนินงาน (Operational Risks) เทคโนโลยีสารสนเทศ (การจัดการเทคโนโลยี ความปลอดภัยสินทรัพย์ทางกายภาพที่ใช้ในการดำเนินงานบุคลากร (การคัดเลือก การรักษา และพัฒนา) ภัยธรรมชาติ และภัยก่อการร้าย

ความเสี่ยงขององค์กร โดยเฉพาะความเสี่ยงด้านการดำเนินงานที่มาจากภัยธรรมชาติ เห็นได้จากในปี 2554 ที่องค์กรต่างๆ ต้องรับมือกับวิกฤติน้ำท่วม ซึ่งถือเป็นความเสียหายครั้งใหญ่ของประเทศประเมินความเสียหายประมาณ 5.5-6.5 แสนล้านบาท และส่งผลกระทบต่อจีดีพีให้หายไปประมาณ 2-2.5% เพราะกว่าน้ำจะลดและกว่าองค์กรต่างๆ จะกลับมาดำเนินการได้เหมือนเดิมอาจจะต้องใช้เวลา 3-4 เดือนขึ้นไป (เมธา สุวรรณสาร, 2540) นอกจากความเสี่ยงต่างๆ แล้วสิ่งที่องค์กรต้องคำนึงถึง อีกประการสำคัญ คือ องค์กรยังต้องพยายามปรับตัว เพื่อให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งต่างๆ ซึ่งปัจจุบันมีการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากอัตราที่เพิ่มขึ้นของธุรกิจและอุตสาหกรรม ทำให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรง ผลพวงตามมาก็คือ ทรัพยากรถูกทำลายมากขึ้น เพื่อที่จะสนองความต้องการความยิ่งใหญ่ จนเกิดภาวะเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและสภาพจิตใจ และเกิดปัญหาตามมาอีกมากมาย โดยเฉพาะปัญหาสภาพแวดล้อม เช่น การเกิดมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม การเกิดภัยธรรมชาติ เนื่องจากมนุษย์บุกรุกทำลายป่า ปัญหาสังคม ยาเสพติด อาชญากรรม และตามมาด้วยโรคภัยไข้เจ็บอีกมากมาย

จากปัญหาต่างๆ ที่กล่าวมา เครือเจริญโภคภัณฑ์ (Charoen Pokphand Group) หรือรู้จักกันในชื่อย่อ ซีพี เป็นกลุ่มธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ทำธุรกิจหลักในเรื่องอาหารและผลผลิตทางการเกษตร นอกจากธุรกิจการเกษตรแล้ว เครือเจริญโภคภัณฑ์ยังทำธุรกิจอื่นๆ อีก เช่น ธุรกิจค้าปลีกอย่างร้านเซเว่น อีเลฟเว่น และธุรกิจโทรคมนาคมในบริษัททรู คอร์ปอเรชั่น เป็นต้น นอกจากนี้ ก็ยังมีการร่วมลงทุนในกลุ่มทุนอสังหาริมทรัพย์ อีกหลายกลุ่ม และยังเป็นบริษัทร่วมค้ากับบริษัทต่างประเทศอีกหลายกลุ่ม เรียกได้ว่า เครือเจริญโภคภัณฑ์ หรือ ซีพี เป็นกลุ่มธุรกิจที่ใหญ่ได้อย่างแท้จริง เฉพาะผลกำไรสุทธิของบริษัทลูกอย่าง เจริญโภคภัณฑ์อาหาร หรือ CPF ก็มีมากถึง 1,026.34 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2556)

ลักษณะของเครือเจริญโภคภัณฑ์ หรือ ซีพี เป็นองค์กรที่มีการทำธุรกิจแบบครบวงจร (Crop Integration Business) กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่การเพาะปลูกเลี้ยงสัตว์เอง เพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบในการแปรรูปต่อไป ซีพี จึงประกอบธุรกิจตั้งแต่ การซื้อขายพืชไร่ ฟาร์มไก่ ฟันธุ์เปิด ฟันธุ์หมู กุ้ง ปลาที่บ่ม มีโรงฆ่าสัตว์ โรงงานแปรรูปอาหารและโรงงานอาหารสัตว์ สินค้ามี ตั้งแต่ อาหารสำเร็จรูป อาหารแช่แข็ง อาหารสัตว์ ธัญพืช เป็นต้น นอกจากนั้น ก็ยังมีการศึกษา และวิจัยกล้าพันธุ์ต่างๆ อีกด้วย

การประกอบธุรกิจของ ซีพี ในลักษณะแบบครบวงจรเช่นนี้ จะเห็นได้ว่าวัตถุดิบด้านการเกษตรที่ใช้ในการผลิตนั้นเน่าเสียได้ง่าย ทำให้เกิดความเสียหายในการผลิตได้ง่าย เกิดการไม่เชื่อถือในคุณภาพของสินค้า ส่งผลถึงภาพลักษณ์ขององค์กรได้ ถ้าไม่มีระบบการจัดการคุณภาพที่ดี ซีพีจึงคำนึงถึงแนวคิดในการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) ซึ่งแนวคิดนี้ทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานต่างๆ รวมทั้งยังเป็นการเพิ่มขีดความสามารถแก่องค์กร ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาคุณภาพ ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลดลง คุณภาพของสินค้าดีขึ้น อัตราการสูญเสียลดลง มีการจัดตารางการผลิต และได้ผลิตภัณฑ์ตามที่กำหนด เพิ่มระดับความสามารถของพนักงาน เป็นระบบที่เริ่มด้วยการวางแผนคุณภาพ การดำเนินการควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบประเมินผล และการแก้ไขปรับปรุงคุณภาพ ขององค์กรทั้งระบบ มีการทำความเข้าใจในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในทุกระดับ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรก็เพื่อที่จะทำให้ทุกคนในองค์กร ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของทุกคนในการนำองค์กรมุ่งไปสู่เป้าหมาย โดยที่ประสิทธิภาพนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และนำพาองค์กรให้ก้าวหน้าเติบโตอย่างแข็งแกร่ง

การทำธุรกิจแบบครบวงจรถูกกล่าว ลักษณะประกอบการ มีการดึงดูดทรัพยากรมาใช้ในการผลิตค่อนข้างมากและระบบการผลิตที่สำคัญยังมีความเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วนด้วยเหตุนี้ การประกอบการของ ซีพี จึงส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างแน่นอน สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนก็คือเรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการจ้างงาน เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันการบริหารองค์กรต่างๆ นอกจากเรื่องของการคุณภาพและผลกำไรแล้ว ยังให้ความสำคัญกับสร้างความยั่งยืนให้กับองค์กรธุรกิจ (Corporate Sustainability) ให้ได้ ความยั่งยืนขององค์กรธุรกิจเป็นการบริหารจัดการองค์กรสมัยใหม่ องค์กรจำเป็นต้องหาหลักการและแนวทาง เพื่อมาปรับเปลี่ยนกระบวนการขั้นตอนในการบริหารจัดการ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรต้องเห็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดการยอมรับและขับเคลื่อนองค์กรไปในทิศทางสู่ความเป็นองค์กรที่ยั่งยืน

เครือเจริญโภคภัณฑ์ หรือ ซีพี โดยการนำของ นายธนินท์ เจียรวนนท์ นับว่าเป็นองค์กรขนาดใหญ่ ที่ประสบความสำเร็จอย่างยิ่งใหญ่ทั้งในประเทศและระดับโลกมีการปรับเปลี่ยนมุมมอง และวิถีแห่งการดำเนินธุรกิจไปตามกระแสโลกตลอดเวลา ก็ได้ดำน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นหลักการที่มุ่งเน้นสร้างความยั่งยืนให้กับองค์กร ทำให้องค์กรเกิดความสมดุล และ พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้

เป็นอย่างดี มีหลักการคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยต้องมีเงื่อนไขความรู้และคุณธรรมร่วมด้วย มาใช้ในการบริหารองค์กร เพื่อมุ่งเน้นสร้างความยั่งยืนให้กับองค์กร

กระแสเรื่องของการสร้างความยั่งยืน กำลังได้รับความสนใจจากองค์กรธุรกิจต่างๆ ในประเทศไทยมากขึ้นทุกขณะ ส่งผลให้องค์กรทางธุรกิจมีแนวโน้มทิศทางของการทำธุรกิจในอนาคตจะเป็นไปในทิศทางที่ธุรกิจจะให้ความสนใจกับความยั่งยืนขององค์กรมากขึ้นผ่านการเข้าไปมีส่วนร่วม รับผิดชอบและส่งเสริมการพัฒนาสังคม องค์กรธุรกิจใดที่เข้าใจทิศทางนี้ และปรับตัวได้ก่อน ย่อมเป็นการวางรากฐานเพื่อความยั่งยืนขององค์กรในอนาคตได้เป็นอย่างดี

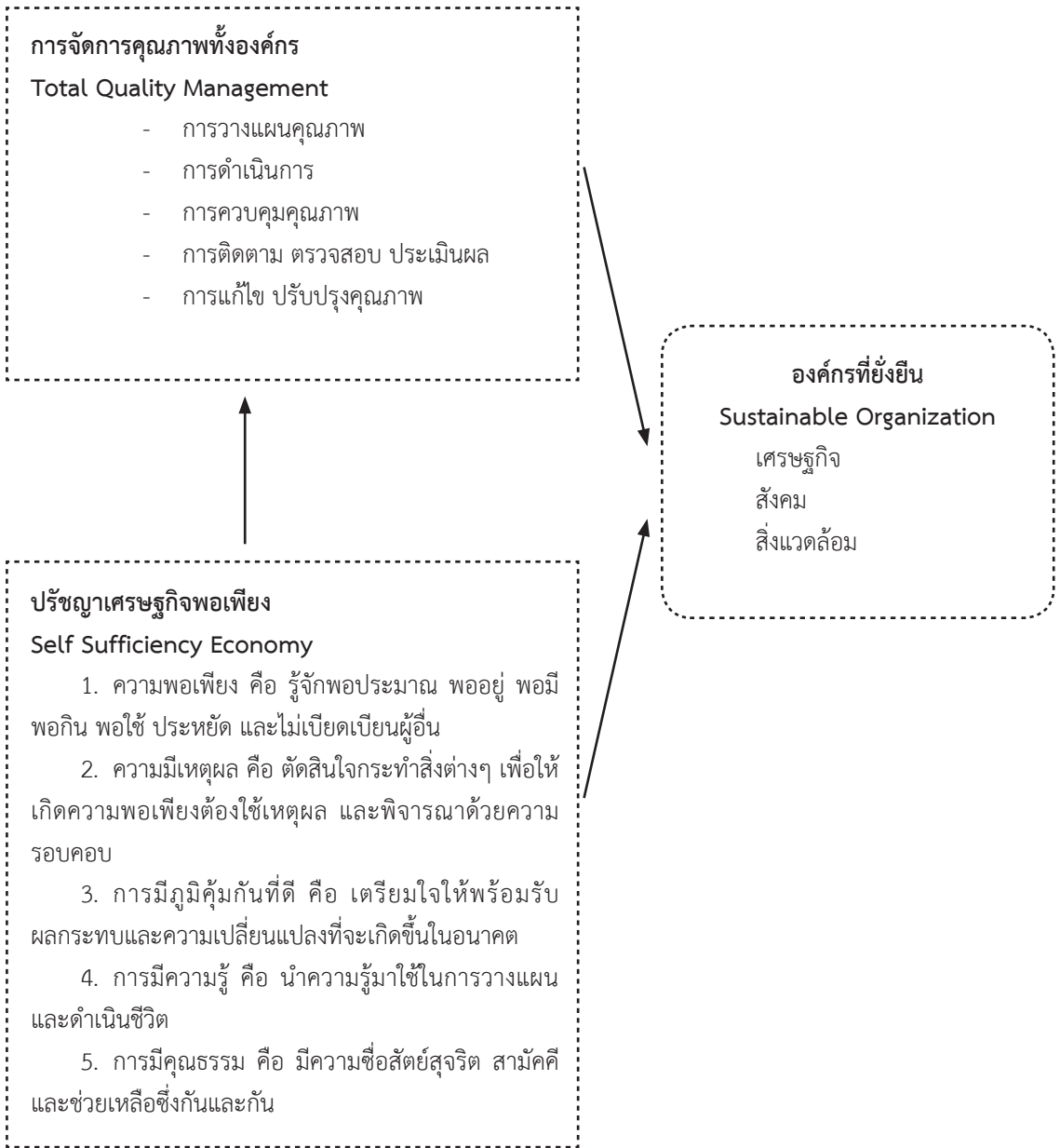
จะเห็นได้ว่าถ้าองค์กรใด มุ่งเน้นเรื่ององค์กรยั่งยืน คือ ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม สังคมกับเศรษฐกิจจะต้องบูรณาการเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดสภาพที่เรียกว่าเป็นภาวะยั่งยืน ทั้งในทางเศรษฐกิจและในทางสภาพแวดล้อม การคุ้มครอง สภาพแวดล้อมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยใช้มนุษย์เป็นแกนกลางการพัฒนา เพื่อสร้างให้เกิดความสมดุล ระหว่างคน ธรรมชาติ และสรรพสิ่ง เพื่อให้อยู่ร่วมกันด้วยความเกื้อกูลกัน ไม่ทำลายล้างกัน ทุกสิ่งก็จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ก็จะส่งผลให้องค์กรนั้นพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงระดับของการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ทำให้องค์กรไปสู่ความยั่งยืนขององค์กร
2. เพื่อสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ขององค์กรที่ยั่งยืน
3. เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้ขององค์กรที่ยั่งยืน

2. กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยทำการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับ การจัดการทั่วทั้งองค์กร โดยผสมหลักแนวคิด หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อทำการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้ขององค์กรที่ยั่งยืน ดังใน แผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร Total Quality Management หมายถึง กระบวนการบริหารที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพโดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำนโยบายคุณภาพ เป้าหมายทางคุณภาพ จัดทำระบบคุณภาพและนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม
2. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง Self Sufficiency Economy เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกร

ชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

3. องค์กรที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของปัจจุบัน โดยไม่ทำให้เกิดปัญหาในอนาคต เป็นการพัฒนาที่ต้องเชื่อมโยงและสัมพันธ์ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยองค์กรต้องยึดหลักบริษัทภิบาล (Corporate Governance) ดำเนินธุรกิจตามอุดมการณ์และจรรยาบรรณอย่างมีคุณธรรมตามหลัก “เปิดเผย โปร่งใส และตรวจสอบได้” ให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยมีคณะกรรมการบริษัทภิบาลเป็นผู้กำกับ ดูแล ซึ่งองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ

1. เศรษฐกิจ (Economy) มุ่งสร้างคุณค่าให้แก่ทั้งลูกค้า พนักงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆ ฝ่ายอย่างสมดุล โดยมีเป้าหมายสูงสุด ไม่ใช่เป็นเพียงผลกำไร แต่เป็นการสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน โดยได้ดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือ Green Business ดังนี้

- กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Process) วิจัยพัฒนา และปรับปรุงกระบวนการผลิตอย่างต่อเนื่อง อาทิ คัดสรรเทคโนโลยีที่ทันสมัยและดีที่สุด เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ถึงแม้จะต้องใช้เงินลงทุนสูงกว่า

- สินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Products & Services) วิจัยและพัฒนาสินค้า บริการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าเมื่อเทียบกับสินค้า บริการประเภทเดียวกัน เป็นทางเลือกให้ผู้บริโภคตัดสินใจใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2. สังคม (Society) ร่วมสร้างสรรค์สังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในทุก ๆ ที่ที่เข้าไปดำเนินธุรกิจ ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมเพื่อสังคมในด้านต่างๆ โดยมุ่งหวังให้อุตสาหกรรมสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างมีความสุข

3. สิ่งแวดล้อม (Environment) มุ่งมั่นดูแลรักษาสภาพแวดล้อมและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน โดยครอบคลุมตลอด Supply Chain และให้ความสำคัญต่อทรัพยากรธรรมชาติในส่วนต่างๆ

การดำเนินธุรกิจตามแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน ไม่ได้เป็นการเพิ่มภาระให้กับองค์กร แต่เป็นการสร้างความเจริญเติบโตของธุรกิจให้อยู่ควบคู่กับสังคมอย่างยั่งยืนในระยะยาว

3. วิธีดำเนินงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในศึกษา คือ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำนวน 1,205 คน การสุ่มตัวอย่างจะใช้สุตรกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สุตร ทาโร ยามาเน่

(Yamane, 1973, p.125) แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรยามานะ

$$n = \frac{N}{1+(Ne^2)}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ขนาดของกลุ่มประชากร
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 ที่ระดับค่าความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{1,205}{1+1,205(0.05^2)}$$

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การจัดทำโครงสร้างของแบบสอบถาม ให้มีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาคุณิพนธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ได้ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา กับจุดประสงค์ของการวิจัย เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้คำถามชัดเจน สามารถสื่อความหมายได้ตรงประเด็นและเหมาะสมยิ่งขึ้น
4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่ทั่วไป ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 30 คนแล้วนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) = 0.87

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. รวบรวมรายชื่อผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ เครือเจริญโภคภัณฑ์ และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างให้นำแบบสอบถามส่งคืนที่ผู้วิจัยโดยตรงภายใน 1 เดือน หลังจากแจกแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม จะนำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถามทุกชุด และนำมาลงรหัส ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis)

4. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการนำเสนอ โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.33 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50.67 มีประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.33 ลักษณะงานส่วนใหญ่อยู่ในฝ่ายการผลิต คิดเป็นร้อยละ 38.67 และมีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 46.00

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ ผู้บริหาร เครือเจริญโภคภัณฑ์

ผลการสอบถามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และคณะทำงานในองค์กรเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพ TQM และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นที่ได้รับการประเมินในสามลำดับแรกที่สูงสุดได้แก่ (1) ท่านคิดว่าแผนงาน TQM ที่องค์กรนำมาใช้เป็นแผนงานมุ่งเน้นพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน (Mean = 3.68 SD. = 0.92) (2) ท่านคิดว่าองค์กรมุ่งเน้นการนำแผนงานและนโยบายหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ (Mean = 3.64 SD. = 0.91) (3) ท่านคิดว่าในการดำเนินงานของ องค์กรใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหมวด เงื่อนไขความรู้ เรื่องมีความรู้ในเรื่องที่จะทำ (Mean = 3.53 SD. = 0.72) และ (3) ท่านคิดว่าในการดำเนินงานของ องค์กรใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในหมวดเงื่อนไข คุณธรรม เรื่อง ซื่อสัตย์สุจริต (Mean = 3.53 SD. = 0.79)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ของการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับความยั่งยืนขององค์กร เพื่อค้นหาปัญหาภาวะเส้นตรงร่วมเชิงพหุ

เพื่อตอบสมมติฐานดังกล่าวผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) โดยอาศัยรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นหรือ โมเดลลิสเรล (Linear Structural Relationship Model or LISREL Model) ก่อนทำการวิเคราะห์ที่มีการทดสอบ คุณสมบัติต่างๆ

ว่าข้อมูลเหมาะสมกับเทคนิคการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นหรือไม่ ด้วยการทดสอบค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Coefficient Correlation) ระหว่างกลุ่มตัวแปรแฝง การหาเมตริกความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรแฝงแต่ละคู่ ก็เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ที่สูงจนเกิด ปัญหาการร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity)

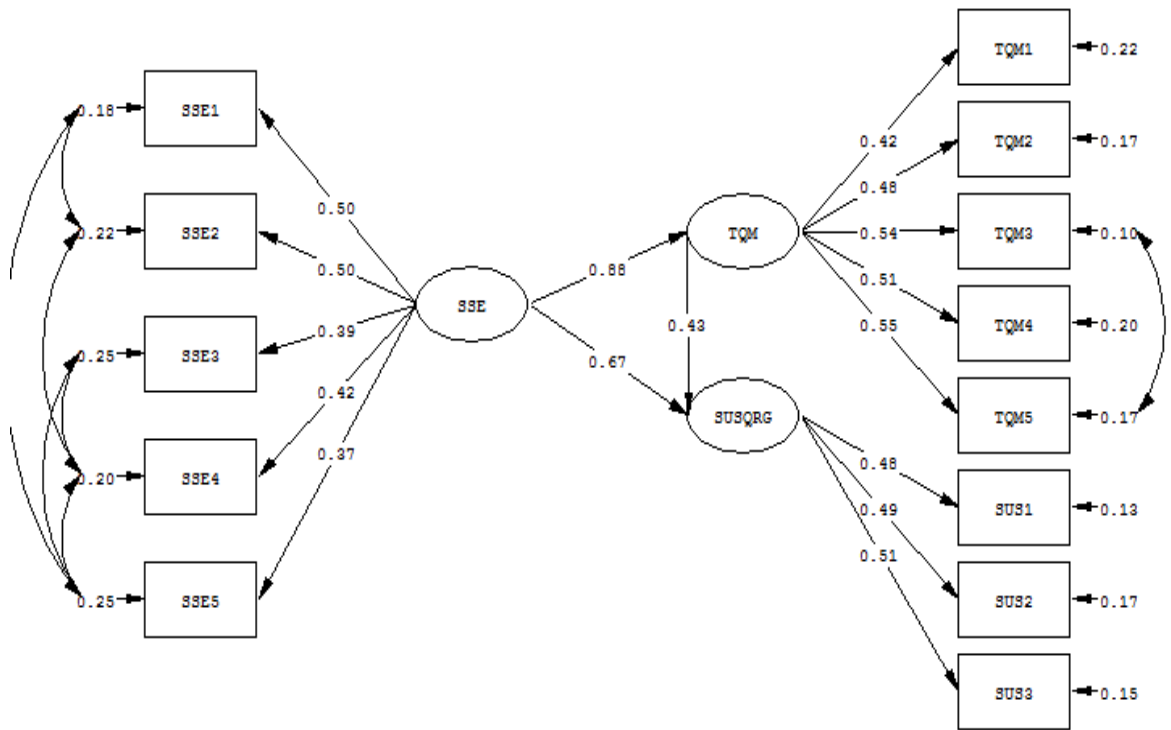
ตารางที่ 1 ผลการทดสอบ ปัญหาการร่วมเส้นตรงพหุ

	tqm	tqm	tqm	tqm	tqm	sse	sse	sse	sse	sse	sus	sus	sus
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3
tqm1	1.00	0.52	0.59	0.46	0.51	0.56	0.48	0.36	0.35	0.30	0.36	0.40	0.40
tqm2		1.00	0.63	0.54	0.62	0.61	0.58	0.44	0.43	0.34	0.40	0.42	0.43
tqm3			1.00	0.66	0.61	0.57	0.58	0.46	0.53	0.39	0.48	0.49	0.47
tqm4				1.00	0.62	0.46	0.42	0.41	0.41	0.31	0.46	0.50	0.50
tqm5					1.00	0.56	0.48	0.46	0.44	0.39	0.42	0.46	0.45
sse1						1.00	0.62	0.46	0.52	0.43	0.44	0.40	0.46
sse2							1.00	0.47	0.43	0.42	0.39	0.42	0.43
sse3								1.00	0.33	0.27	0.37	0.35	0.36
sse4									1.00	0.73	0.51	0.42	0.48
sse5										1.00	0.58	0.45	0.49
sus1											1.00	0.60	0.64
sus2												1.00	0.60
sus3													1.00

ผลการวิเคราะห์ พบว่าตัวแปรทั้งหมดไม่มีคู่ใดมีปัญหาการร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เส้นทางโดยใช้ดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในลำดับต่อไป

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เส้นทาง

พิจารณาได้จาก ผลการทดสอบการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) ของตัวแบบ

Chi-Square=127.01, df=55, P-value=0.021, RMSEA=0.046

ภาพที่ 2 องค์การแห่งความยั่งยืน จากฐานหลักเศรษฐกิจพอเพียงและการจัดการทั่วทั้งองค์กร

ตารางที่ 2 ดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ลำดับที่	ค่า	เกณฑ์	ตัวแบบก่อนปรับ	ตัวแบบหลังปรับ
1	χ^2/df น้อยกว่า 5	4.38	✓	2.31 ✓
2	RMSEA น้อยกว่า	0.11		0.05 ✓
3	NFI 0.9 ขึ้นไป	0.95	✓	0.98 ✓
4	CFI 0.9 ขึ้นไป	0.96	✓	0.99 ✓
5	RMR น้อยกว่า	0.02	✓	0.02 ✓
6	GFI 0.9 ขึ้นไป	0.88		0.94 ✓
7	AGFI 0.9 ขึ้นไป	0.82		0.90 ✓

✓ หมายถึงผ่านเกณฑ์ผลการทดสอบดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องและความกลมกลืนของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์

(ที่มาของเกณฑ์: สุภมาส อังคุโชติ สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนิกุล ภิญโญภาณุวัฒน์, 2552, หน้า 22-24)

จากการตรวจสอบแบบจำลองสมมติฐานความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ (Structural Model) เพื่อทดสอบความสอดคล้องของแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป LISREL (LISREL Version 8.52) พบว่าในตัวแบบก่อนปรับ มีค่าผ่านเกณฑ์ 4 ค่า ได้แก่ ค่า อัตราส่วนไคสแควร์กับองศาความเป็นอิสระ (X^2/df) ค่าความสอดคล้องเชิงสัมพันธ์ (Relative Fix Index) ทั้งส่วน Normed Fit Index (NFI) Comparative Fit Index (CFI) และ Adjusted Goodness of Fit Index รวมถึง ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือ (Root Mean Square Residual : RMR)

เมื่อปรับตัวแบบให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้วพบว่า การวิเคราะห์ความกลมกลืนของแบบจำลอง (Goodness of Fit) หลังปรับตัวแบบพบว่า ผ่านเกณฑ์ผลการทดสอบดัชนี ในทุกค่า ได้แก่ ค่า อัตราส่วนไคสแควร์กับองศาความเป็นอิสระ (X^2/df) ค่ารากกำลังสองเฉลี่ยความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) ความสอดคล้องเชิงสัมพันธ์ (Relative Fix Index) ทั้งส่วน Normed Fit Index (NFI) Comparative Fit Index (CFI) และ Adjusted Goodness of Fit Index รวมถึง ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือ (Root Mean Square Residual : RMR) ค่า Goodness of Fit Index (GFI) พบว่าตัวแบบมีความสอดคล้องเชิงประจักษ์ ที่ดีขึ้นกว่าเดิม ผู้วิจัยจึงได้เลือกตัวแบบดังกล่าวสรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 3 การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำองค์กรสู่ความยั่งยืน

	การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร			องค์กรสู่ความยั่งยืน		
	$R^2=0.78$			$R^2=0.62$		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	0.88**	-	0.88**	0.40**	0.39**	0.79**
t-value	11.25	-	11.25	2.32	2.18	11.58
การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร				0.43**	-	0.43**
t-value				2.77	-	2.77

DE = Direct Effect, IE = Indirect Effect, TE = Total Effect, * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวแปรแฝงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เกิดจากตัวแปรสังเกตได้ของเครื่องเจริญโภคภัณฑ์พบว่าเกิดจาก ความพอเพียง ($\lambda_X = 0.50$) ความมีเหตุผล ($\lambda_X = 0.50$) การมีความรู้ ($\lambda_X = 0.39$) และการมีคุณธรรม ($\lambda_X = 0.37$) ตามลำดับ

5. สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

คุณภาพทั่วทั้งองค์กร ได้รับอิทธิพลจาก หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 หมายความว่า นโยบายและแผนงานด้าน TQM แปลผันตรงไปในทิศทางเดียวกันกับนโยบายและแผนงานด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับ ณาตจันทรสม (2555) ที่ได้ทำการศึกษา ธุรกิจกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งได้พบว่าการดำเนินธุรกิจขององค์กรต่างๆ ในปัจจุบัน ส่วนมากจะมุ่งเน้นนโยบายและแผนงานระยะสั้น เน้นการสร้างผลกำไร ซึ่งการมุ่งเน้นในการสร้างผลกำไร จะทำให้องค์กรขาดการวิเคราะห์ถึงปัญหาในการตัดสินใจต่างๆ จะขาดหลักยึดที่จะช่วยให้ผู้บริหารมีการมองภาพระยะยาว หลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการที่สามารถแก้ปัญหาและทำให้ผู้บริหารสามารถสร้างความสำเร็จอย่างยั่งยืนให้กับองค์กร ดังนี้

1. ผู้บริหารมองการณ์ไกลในการบริหารจัดการและตัดสินใจในเชิงนโยบายไม่มุ่งหวังกำไรเพียงในระยะสั้นแต่คิดถึงผลกระทบในระยะยาว
2. ให้คุณค่าแก่พนักงานอย่างจริงใจและพัฒนาพนักงานอย่างต่อเนื่องหลีกเลี่ยงการให้พนักงานออกจากงาน แม้แต่ในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจเพราะพนักงานคือสินทรัพย์ที่พัฒนาได้ของ
3. จริงใจและหวังดีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจทั้งหมดรวมถึงประชากรและสังคมในอนาคต
4. ให้ความสำคัญต่อการพัฒนานวัตกรรมทั่วทั้งองค์กร ไม่ใช่เฉพาะในผลิตภัณฑ์หรือการให้บริการอย่างเดียว
5. ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ใช้และพัฒนาเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพแต่ราคาไม่สูงโดยเฉพาะเทคโนโลยีท้องถิ่น
7. ขยายธุรกิจแบบค่อยเป็นค่อยไปเมื่อพร้อมทุกด้านเท่านั้น
8. ลดความเสี่ยงโดยการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ตลาดที่หลากหลาย และการลงทุนที่หลากหลาย
9. แบ่งปันองค์ความรู้ที่มีเพื่อพัฒนาตลาดเพื่อผลประโยชน์ที่ตกแก่ผู้บริโภคและสังคม
10. ยึดถือจริยธรรม มีความอดทนและขยันหมั่นเพียร

ผลการวิจัยดังกล่าวยัง สอดคล้องกับ กฤตินี วัฒนวุฒิสวัสดิ์ (2553) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ บริษัทแพรอนด้าน จิวเวลรี่ จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้พบว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับภาคธุรกิจ การบริหารและการดำเนินการนอกจากจะมุ่งเน้นความรวดเร็ว ทันต่อเวลา มุ่งเน้นผลกำไร ภาคธุรกิจควรนำความรู้

มาใช้วิเคราะห์การวางแผนอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง มีความยืดหยุ่นในการบริหารงาน การดำเนินงานต่างๆ เพื่อแสวงหาผลกำไรจะต้องทำด้วยความรู้จักพอประมาณ และมีคุณธรรม รู้จักแบ่งปันเพื่อสร้างประโยชน์ร่วมกันอย่างสมเหตุสมผลแก่ผู้เกี่ยวข้องในวงจรธุรกิจทุกฝ่าย โดยเฉพาะเมื่อเวลาที่ประสบวิกฤตต่างๆ การดำเนินงานโดยความพอเพียง และมีคุณธรรม จะทำให้ภาคธุรกิจสามารถก้าวผ่านวิกฤตไปได้ ส่งผลระยะยาว นำมาซึ่งความยั่งยืนของภาคธุรกิจเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิเดช นิลสัมฤทธิ์ มนตรี เกิดมีมูล (2548) ซึ่งคณะผู้วิจัยพบว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั้นได้ ครอบคลุมหลักการของบรรษัทภิบาล (good corporate governance) ที่เน้นในเรื่องความเป็นธรรมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย (equality) ความโปร่งใสในการบริหารจัดการ (transparency) และความรับผิดชอบอย่างมีคุณธรรม (accountability) แต่เศรษฐกิจพอเพียงนั้นได้ก้าวไปไกลกว่าที่เน้นการบริหารจัดการอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด และเน้นความไม่โลภพร้อมกันด้วย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมและของประเทศไทยโดยรวม ดังนั้น ในกรณีของประเทศไทยจึงควรเน้นการดำเนินธุรกิจในแนวเศรษฐกิจพอเพียงแทนที่จะตามแนวคิดบรรษัทภิบาล ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีรากฐานจากอารยธรรมตะวันตก

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ภาครัฐ รวมทั้งกลุ่มธุรกิจ และองค์กรต่างๆ ควรจะร่วมกันกำหนดแนวทางข้อปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ให้เป็นรูปธรรม มีความเหมาะสมในแต่ละองค์กร เพื่อประโยชน์ในการใช้และแลกเปลี่ยนข้อมูล ในการกำหนดกลยุทธ์ของแต่ละองค์กร ลดความเสี่ยงเมื่อเกิดความผันผวนต่างๆ สามารถทำให้องค์กรผ่านวิกฤตไปได้ นำมาซึ่งความยั่งยืนขององค์กรต่อไป
2. ผลการวิจัยพบว่า การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร ที่เน้นการวางแผน การดำเนินการควบคุมคุณภาพ การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และการแก้ไขปรับปรุงคุณภาพ ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความยั่งยืนขององค์กร ดังนั้นผู้บริหารองค์กรควรจะทำให้ความสำคัญต่อหลักการดังกล่าว
3. ผลการวิจัยพบว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีหลักการทั้ง 5 คือ ความพอเพียง ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี การมีความรู้ และการมีคุณธรรม ส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความยั่งยืนขององค์กร ดังนั้นผู้บริหารองค์กรควรจะทำให้ความสำคัญต่อหลักการข้างต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของเครือเจริญโภคภัณฑ์ ผู้ที่สนใจอาจพัฒนาตัวแบบต่อไปยังองค์กรอื่นๆ ก็อาจจะได้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกันหรือคล้ายคลึงกัน เพื่อยืนยันความแม่นยำของตัวแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นรวมถึงอาจจะก่อให้เกิดแนวคิดในเชิงเปรียบเทียบได้อีกด้วย
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบถึงความแตกต่างของแต่ละองค์กร ซึ่งสามารถนำผลการศึกษามาปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางสู่ความยั่งยืนขององค์กร
3. งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากเครือเจริญโภคภัณฑ์ ผู้ที่สนใจอาจนำตัวแบบดังกล่าวไปศึกษาข้อมูลของรัฐผู้ที่สนใจอาจนำตัวแบบดังกล่าวไปศึกษาข้อมูลกับองค์กรอื่น เพื่อศึกษาถึงผลลัพธ์ที่แตกต่างไปจากเดิม
4. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในรูปภาคตัดขวางในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ผู้สนใจอาจจะขยายเวลาในการศึกษาแบบ อนุกรมเวลา เพื่อดูความคงเส้นคงวา ของผลจากทั้งการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร TOM และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สู่ความยั่งยืนขององค์กร
5. ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการจัดการองค์กร เพื่อนำมาซึ่งความยั่งยืนขององค์กรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤตินี ณ์ภูธรวุฒิสวัสดิ์ (2554) **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ** เอกสาร วิชาการ
ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ณดา จันทร์สม (2554) **“เศรษฐกิจพอเพียง กับการปฏิรูปธุรกิจ”** เอกสาร วิชาการในโครงการ
“การพัฒนาองค์ความรู้และเครื่องมือเพื่อการพัฒนาที่สมดุลยั่งยืน ระยะที่ 2.
ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2556) **ผลประกอบการเจริญโภคภัณฑ์อาหาร**. ค้นวันที่
30 สิงหาคม 2556 [http://www.set.or.th/set/companyprofile.do?symbol=](http://www.set.or.th/set/companyprofile.do?symbol=CPF&language=th&country=TH)
CPF&language=th&country=TH
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2556). **ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์สำหรับ
ปี 2556 ฉบับที่ 6/2556**. ข่าวธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักสื่อสารสัมพันธ์
ฝ่ายสนับสนุนการบริหาร. ค้นวันที่ 18 สิงหาคม 2556 จาก <http://www.bot.or.th>
- เมธา สุวรรณสาร. (2540). **การจัดระบบควบคุมความเสี่ยงของสถาบันการเงิน**. ขอนแก่น :
โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- สิทธิเดช นิลสัมฤทธิ์ และ มนตรี เกิดมีมูล. (2550). **รายงานการวิจัยการดำเนินชีวิตในระบบ
เศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล.
กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.**
- สุภมาส อังสุโชติ, สมถวิล วิจิตวรธนา และรัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2551). **สถิติวิเคราะห์
สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร:
มิชชั่น มีเดีย.
- Yamane, T. (1973). **Statistic: An Introductory Analysis**. 3rd Ed. New York:
Harper and Row.